

УДК 159.923.2

Світлана БИКОВА

кандидат психологічних наук, доцент,
Одеська державна академія будівництва та архітектури
<https://orcid.org/0000-0001-9730-776X>
e-mail: byikovas@ukr.net

СТРУКТУРА УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

В статті наведено результати теоретико-методологічного дослідження існуючих поглядів щодо структури успішності особистості, окреслено власне бачення компонентного складу даного феномену. Обґрунтовано актуальність та значущість вивчення будови успішності через особливі вимоги в сучасному світі до людини, її активності, самоефективності та результативності діяльності.

Встановлено відсутність у науковому середовищі однієї усталеної точки зору щодо успішності та її структурних компонент. В результаті зойсненого аналізу та узагальненнь дійшли висновку, що в структурі успішності можна виділити такі компоненти як самоефективність, фокусованість на успіху, особистісні основи успішності та емоційна модальність переживання успіху.

Ключові слова: успішність; успіх; структура успішності; компоненти успішності; самоефективність; рівні успішності.

Svitlana BYKOVA

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

THE STRUCTURE OF PERSONAL SUCCESS: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL DIMENSIONS

The article presents the results of a theoretical and methodological study of existing views on the structure of personal success and outlines our own vision of the component structure of this phenomenon. The relevance and significance of studying the structure of personal success is justified by the special demands of the modern world on individuals, their activity, self-efficacy and effectiveness.

It has been established that there is no single established point of view in the scientific community regarding success and its structural components, while the vast majority of researchers rightly correlate such phenomena as success and achievement, which is a prerequisite for success, the accumulation of achievements, and the experience of success contributes to the formation of personal success.

The correlation between success and self-realization, self-fulfillment, self-actualization, etc. Most often, internal and external or objective and subjective components of success are distinguished. As a result of generalizations, it was concluded that the structure of success can be divided into such components as self-efficacy, focus on success, personal foundations of success, and emotional modality of experiencing success. These structural components are manifested at different levels of success, which are distinguished as follows: the praxiological level of success, the acmeological-axiological level, and the transcendental level. Each of these levels shows the specifics of the realization of success in practical activity, ensuring its effectiveness and efficiency through the use of goal setting, available knowledge, abilities,

and skills. Each level is characterized by the use of specific mechanisms of success that are characteristic of the essential features of these levels.

Key words: success; success structure; components of success; self-efficacy; levels of success.

<https://doi.org/10.31891/PT-2026-1-12>

Стаття надійшла до редакції / Received 06.02.2026

Прийнята до друку / Accepted 18.03.2026

Опубліковано / Published 26.03.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© Бикова Світлана

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Сучасність України та світу ставить особливі вимоги до людини, яка має бути активна і продуктивна в процесі життєдіяльності, що робить особливо актуальним вивчення успішності як особистісної основи руху особистості до самовдосконалення, досягнення поставлених цілей, збільшення ефективності діяльності. Вчені відстежують такі тенденції соціального запиту і відгукуються, визначаючи та досліджуючи наукову основу не тільки економічного, соціологічного, соціального, а й психологічного виміру успішності.

Аналіз досліджень та публікацій

Ряд сучасних дослідників займалися дослідженням успішності особистості: А. Авер'янова, І. Боровинська, О. Даценко, Л. Ляховець, І. Нохріна, Н. Пророк, А. Стрижак та ін. [1; 2; 10; 13; 17; 19; 20].

Зокрема, в працях науковців зазначається, що наразі українське суспільство потребує молоді, яка швидко адаптується до навколишнього світу, досягає результатів діяльності, є творчою та активною. І саме успішність є ключовою особистісною характеристикою таких молодих юнаків та дівчат, які в умовах невизначеності та безперспективності активно адаптуються до таких реалій, не тільки «виживають», але й творять свій життєвий шлях. Вони всупереч перепонам досягають поставлених цілей, віднаходять баланс між внутрішніми потребами та складними умовами життя, тому вкрай важливо досліджувати успішність молоді та специфіку її формування, а також більш детально визначитися з сутністю самої дефініції [17]. Важливо зазначити, що начебто зрозумілість і простота дефініції «успішність» та її похідних на даний момент у психології є недостатньо вивченою, адже успішність не потрібно розуміти спрощено і зводити до соціального статусу, кар'єри чи матеріального благополуччя. Вкрай

важливим є співвіднесення успішності з життєвими прагненнями та планами самої людини, її індивідуальним досвідом [10]. Тож актуальним завданням є розгляд успішності крізь призму наявних поглядів і підходів з окресленням власного бачення її сутності та структури.

Формулювання цілей статті

Мета статті полягає у теоретико-методологічному дослідженні компонентного складу структури успішності особистості шляхом аналізу, синтезу та узагальнення наявних у науці напрацювань з означеної проблематики та означення власного бачення.

Виклад основного матеріалу

В роботі використано сукупність методів, поєднання яких дозволяє отримати відомості про теоретико-методологічні основи психологічного знання. Використано такі теоретичні методи як-то аналіз, синтез, узагальнення, систематизація та моделювання. Матеріалами обрано наявні теоретико-методологічні, емпіричні та практико-прикладні відомості щодо феномену успішності, його структурних аспектів, похідних та співвідносних з ним явищ.

Насамперед визначимось з існуючими поглядами на сутність дефініції успішності, її різновидів, співвідносних та похідних понять. Отже, успішність часто визначають через досягнення, досягнення мети у певній сфері. Успішність є досягненням довгострокових цілей, отриманням результату, який може складатися з окремих досягнень, досягнень окремих цілей, а успіх є разовим результатом досягнення. Між успіхом та успішністю є двосторонній взаємозв'язок. Досягнення успіху може стимулювати особистість до досягнень у різних сферах діяльності, впливаючи на її успішність. Вираженість успішності дозволяє відчувати більшу задоволеність від життя та можливості для розвитку. Оскільки успішність відображає здатність особистості до досягнень, є соціального характеру, то її можна розглядати як складову розвитку особистості. Примітно, що успішність є динамічним, а не статистичним явищем [17].

Цілком зрозуміло, що успішність пов'язана з успіхом. Такий очевидний зв'язок підкреслюється багатьма дослідниками. Зокрема, вказується розуміння успішності як властивості особистості, яка тісно пов'язана з успіхом і сума успіхів формує власне таку особистісну властивість як успішність, а тривала наявність певних успіхів засвідчує успішність [22]; успіх найчастіше визначається як позитивний результат, а успішність як суб'єктивна оцінка значущості успіху [20];

успішність це добре розвинені здібності до певної діяльності [15]; успіх та успішність розглядаються через категорію суспільного внеску у буття людини [3]; успішність є, на відміну від успіху, досвідом, що пройшов неодноразову верифікацію [6]; успіх розглядається як основа самореалізації людини, її спрямованість на особистісне зростання, а успішність є характерологічною особливістю людини, яка показує її результативність у досягненні цілей [18] тощо.

Успішність співвідносять з поняттями самореалізації, самоздійснення, самодетермінації та ін. Зокрема, професійна успішність наукового працівника напряму співвідноситься з його самоздійсненням під час виконання діяльності, важливою є ресурсна здатність особистості до самодетермінації, постійного самовдосконалення та розвитку. Успішність у діяльності ученого, переведення ним можливості у дійсність залежить від ступеню його самоздійснення [9].

Щодо структурних компонент успішності, то в науковому середовищі немає однієї усталеної точки зору.

Зокрема, до внутрішніх складових (факторів) успішності відносять емоційну стійкість, когнітивні здібності, самодисципліну та мотивацію. Ключовим фактором успішності, рушійною силою досягнення мети та долання перепон якраз є внутрішня мотивація. Віра у себе, свої можливості є характеристикою успішної особистості, саме вона дає змогу долати перепони, страхи, ризикувати, досягати результатів. Самодисципліна та ефективне управління часом є складниками успішності, також успішні особистості постійно працюють над собою, розвиваються, помилки аналізують та враховують у процесі самовдосконалення. Вони чітко зорієнтовані і планомірно діють у напрямку реалізації мети. Водночас критерії успіху можуть бути різні залежно від значущості певних досягнень для окремої особистості [17]. Структура життєвого успіху може бути представлена такими компонентами як самореалізація, матеріальне благополуччя, соціальне становище, хороші самовідчуття і самопочуття, гарні (якісні) міжособистісні стосунки, емоційна насиченість [18]. В контексті розуміння співвідношення успіху та успішності, дані відомості є цінними щодо визначення структури успішності.

Загалом можна відмітити значущість емоційних, когнітивних, вольових та мотиваційних характеристик, які можна розглядати як складники успішності людини. Водночас певні з них, а саме «систему суб'єктивних уявлень про здатність успішно діяти в конкретних ситуаціях, яка має оцінювальний характер і забезпечує регуляцію дій, спрямованих на досягнення певних цілей, за рахунок формування суджень про свою здатність успішно вирішити поставлені завдання»

визначають дослідники як самоефективність [11, С. 53-54]. Це уможливило розгляд самоефективності як складової успішності.

Правомірність такої точки зору знаходимо у працях дослідників. Так, самоефективність впливає на всі особистісні особливості, що забезпечують успішність діяльності, є значущою детермінантою поведінки людини, основними механізмами самоефективності є свідоме планування рішень, що є успішними, що передбачає висунення мети та уявлення позитивного сценарію. Віра суб'єкта діяльності в свої можливості, наявність відповідних здібностей, що дозволяють досягти результату позитивно впливає на ефективність діяльності [19], самеефективність акумулює впевненість людини у власній здатності розв'язати проблеми/завдання [15] та є достовірним індикатором становлення особистості фахівця як професіонала [2], найвища самоефективність у осіб, які орієнтовані на самореалізацію та успіх у всіх сферах життєдіяльності [5], самоефективність має значний вплив на успішність діяльності особистості, є значущою детермінантою її поведінки [7], тобто мова йде про успішність як сталу характеристику особистості.

Як складові виділялись також зовнішні і внутрішні, суб'єктивні та об'єктивні компоненти тощо. Так, успішність містить об'єктивну та суб'єктивну компоненти, суб'єктивна відображається у емоційних переживаннях власного успіху/неуспіху, а об'єктивна в оцінці результатів діяльності як успішних [15]. Також І. Боровинська виділяє в успішності об'єктивну та суб'єктивну складові. Суб'єктивний компонента визначається переживанням особистістю власного успіху, який є емоційно забарвленим станом, а об'єктивна компонента містить оцінку результатів діяльності людиною як успішних [6], тож цілком зрозуміло що об'єктивна успішність переважно йдеться про досягнення особистості, її результативність і статус, а суб'єктивна передбачає задоволеність результатом.

У структурі науковці також виділяли більш укрупнені складові. Так, успішність професійної діяльності включає декілька складових-блоків. Перший блок містить мотиваційно-цільові аспекти діяльності, спрямованість особистості. Другий – когнітивні/інтелектуальні складові діяльності, третій – операційно-технологічні засоби діяльності. Четвертий – регулятивні аспекти відповідної діяльності [13].

Критерієм успішності, на думку Г. Балла, є не просто визнання, а внесок особистості у буття до якого вона залучена, буття є єдністю рівнів, що насправді є співпорядковані, ієрархічні, такий внесок має нести позитив для людства тощо [3]. Відтак можна розвирити про рівні успішності, що утворюють певну ієрархію.

У цьому контексті доцільно навести запропоновану диференціацію типів/рівнів розиткового функціонування діяльності викладача, які співвідносяться з рівнями академічної успішності. Зокрема, виділено перший рівень, репродуктивний, який відповідає недостатньому рівню академічної успішності і передбачає просто передачу інформації, другий рівень найменований адаптивним і відповідає теж низькому ступінь академічної успішності, а передбачає пристосування до особливостей аудиторії освітнього матеріалу. Третій рівень – локально-моделювальний, середній рівень академічної успішності, а четвертий є системно-моделювальним і передбачає середній рівень академічної успішності, п'ятий – компетентісно-вчинковий характеризує найвищу ступінь академічної успішності, становлення особистісної та соціальної досконалості [22]. Успішність особистості є багатовекторною за спрямуванням, тож можна виділити три компоненти-вектори успішності як: метапроцесу-результату; дихотомії об'єктивного/суб'єктивного; цілісного психологічного явища, яке містить як особистісний, так і соціальний рівні [20]. Були діагностовані такі види самоефективності як загальна, соціальна та діяльнісна [2], що теж у єдності можуть свідчити про успішність особистості.

Модель взаємозалежності видів успішності від еволюційних щаблів успіху надає відомості щодо того, що найвищий рівень успіху – творчий успіх, який виявляється в екзистенційному способі життя співвідносний з найвищим рівнем особистої успішності, яка розглядається як духовне покликання та справа життя. Стабільний загальний успіх співвідносний з соціальною успішністю. Періодичний успіх – з ситуаційною успішністю, а окремішній успіх (у певній діяльності) – з академічною чи професійною успішністю [22].

Проведений теоретико-методологічний аналіз та власні напрацювання з даної проблематики стали підставою для виокремлення рівнів успішності, специфіку яких можна розглядати як окремий механізм її функціонування. Зокрема, нами виділено праксіологічний рівень, акмеологічний та трансцендентальний. Зазначимо, що праксіологічний рівень успішності реалізується в практичній діяльності, забезпечує її ефективність та результативність з задіянням цілепокладання, наявних знань, вмінь та навичок, найчастіше відбувається реалізація успішності «для себе», відбувається досягнення власних цілей; акмеологічно-аксіологічний – фокусується на якості та осмисленості власних досягнень, реалізації наявного у особистості потенціалу, водночас цінності та смисли стають важливою основою для обрання орієнтирів, переважно на цьому рівні усвідомлено обирається

реалізація успішності не обов'язково з фокусом на собі, а на інших, «для інших»; трансцендентальний рівень успішності передбачає вихід за межі звичного способу мислення, характеризує розкриття потенціалу людини, її гармонію з собою, високий рівень творчого саморозкриття, подолання меж та звичних переживань, на цьому рівні досягнення успіху можливе взагалі для соціуму, людей, розвитку, природи та ін., обернений зв'язок щодо успішності людини, її високої оцінки суспільством не надто важливий для особистості.

Фокусованість на успіху, спрямованість на його досягнення відіграють в успішності велику роль. Так, спрямованість на успішну у діяльність є системотвірною характеристикою особистості. За даними узагальнень значної кількості досліджень спрямованість на успішну професійну діяльність обумовлює активізацію особистісного потенціалу, власну самореалізацію та досягнення успіху в певній діяльності [14]. На значущість фокусованості на успіху вказували А. Стрижак, 2020; Л. Ляховець, 2006; І. Нохріна, 2024; Н. Пророк, 2010; О. Поліванова, 2014 та ін.

Важливою компонентою успішності є певні особистісні характеристики, які забезпечують її досягнення. Узагальнити назву даного структурного компоненту можна наступною назвою – «особистісні основи успішності».

Зокрема, творчість і креативність розглядаються як складові портретної характеристики успішного лідера, креативність передбачає швидкість, мобільність, новаторство. Для творчих особистостей характерна висока працездатність, стійкість та наполегливість, інтерес до певної галузі, зосередженість на творчій діяльності, підпорядкованість певній духовній мотивації, захоплення роботою. Креативність розглядається як інтегративна якість психіки, яка людини, що є підґрунтям продуктивності її діяльності як основна специфічна особливість творчої особистості [12]. Успішність професійної діяльності має свої критерії і якщо мова йде про діяльність практичного психолога, то можна зовнішні та внутрішні критерії фактично ідентичні – це ініціативність у діяльності, її результативність, ефективність взаємовідносин з колегами, тільки внутрішні критерії – це уявлення суб'єкта діяльності про себе, а зовнішні – суб'єктивні уявлення інших людей про діяльність суб'єкта праці [13]. Розвиток рис успішної особистості, лідерських характеристик розпочинається з дитинства, сюди відноситься упевненість у собі, незалежність, ініціативність, активність та ін. [8]. Вичерпний перелік особистісних основ успішності потребує окремого прискіпливого вивчення.

На важливість емоційних переживань, що супроводжують досягнення успіху, успішність загалом вказують результати значної кількості досліджень. У цьому контексті Т. Титаренко зазначає, що досягнення успіху та успішна діяльність загалом впливають на людину, на її психічний стан, важливими є переживання, що супроводжують успішність, як-то задоволення, внутрішня вмотивованість, відчуття причетності до результату, стан потоку тощо [21]. Потік є станом свідомості, оптимальним та позитивно емоційно забарвленим і сприяє успішності діяльності, водночас якщо діяльність цілеспрямована її варто розглядати не в координатах потоку, а в контексті залучення до виконання завдання [23]. Саме позитивні переживання від успіху «розширюють» наш когнітивний фокус, дозволяючи бачити більше можливостей, і «будують» довгострокові ресурси (інтелектуальні, фізичні та соціальні) [25], переживання успіху змінює підсилює нашу віру в себе та свої можливості, якщо людина відчула радість від результату, перемоги, то вона ймовірно поставить ще складніші цілі, візьметься за складніше завдання [24], особиста успішність пов'язана зі здатністю бути щасливою [22], успіх є позитивно сповненим переживанням задоволення, значущою є гуманістичну зорієнтованість людини, яка виявляється через вираженість відповідної мотивації, яка є наслідком переживання успіху [4], предиктором успіху є емоційний інтелект [16], успішність є переживанням радості, успішність є задоволенням від результату, який збігся або перевершив очікування [1]. На основі узагальнень існуючих напрацювань, вважаємо за доцільне введення як компоненти успішності показника «емоційна модальність переживання успіху».

Висновки з даного дослідження

і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

У результаті здійсненого теоретико-методологічного аналізу відомостей щодо розуміння сутності та структури успішності, а також її співвідношення з успіхом було виділено структуру успішності, яку утворили такі компоненти як самоефективність, фокусованість на успіху, особистісні основи успішності та емоційна модальність переживання успіху. Дані компоненти виявляються на різних рівнях успішності. Серед виділених нами у процесі дослідження означимо праксіологічний рівень успішності, акмеологічно-аксіологічний та трансцендентальний рівні, які задіюють конкретні механізми успішності, характерні сутнісним особливостям означених рівнів.

Подальші дослідження плануємо провадити у напрямку верифікації означеної структури та розробки відповідного психодіагностичного інструменту.

Література

1. Авер'янова А. Професійний успіх як основа самореалізації особистості. *Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського*. Психологічні науки. 2017. №1 (17). С.7-12.
2. Балахтар В. Самоефективність як індикатор становлення особистості фахівця з соціальної роботи. *Молодий вчений*. Психологічні науки. 2018. №9 (61). С.165-170.
3. Балл Г. Успішність обдарованої людини у контексті її взаємодії із соціокультурним середовищем. *Психологія особистості*. 2016. Т.7. №1. С.5-15.
4. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості : у 2 т. Т. 1. Чернівці : Букрек, 2015. 840 с.
5. Бондарчук О.І. Гендерні особливості самоефективності керівників освітніх організацій у контексті розвитку організаційної культури. *Актуальні проблеми психології* : зб. наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Т.1. Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія / за ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки. 2013. Вип. 39. С. 7-11.
6. Боровинська І.Є. До психологічного розуміння понять «успіх», «успішність», «життєвий успіх», «життєва успішність». *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія : Психологічні науки. 2017. Вип. 3(2). С.142-148.
7. Вовк О.М. Самоефективність: сутність, структура та особливості розвитку в студентському віці. *Вісник психології і соціальної педагогіки*. Збірник наук. праць Інституту психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка. 2010. Випуск 3. URL: http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._Випуск_3
8. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Гендерна психологія : навч. посіб. К. : Академія, 2004. 308 с.
9. Гуменюк Г.В. Психофізіологічні чинники розвитку професійного самоздійснення вчених. Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості : монографія / за ред.: С.Д. Максименка, С.Б. Кузікової, В.Л. Зливкова. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. С. 270-194.
10. Даценко О.А. Психологічний аналіз концепту «успішність». *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія :

Психологія. 2022. 34(73). С. 9-14. DOI <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2022.5/02>

11. Креденцер О. Професійна самоефективність та її роль у забезпеченні психологічного здоров'я персоналу освітніх організацій в умовах війни та повоєнного відродження: теоретичний аналіз проблеми. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2023. 29(2-3). С. 52-64. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2023.2.29.5>

12. Лідерство та комунікації в організації: навчальний посібник / упорядники : Н.Я. Михаліцька, М.Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.

13. Ляховець Л.О. Особистісна складова успішності професійної діяльності практичного психолога. *Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки*. 2006. Т. 1. Ч. 17. С. 123-127.

14. Михайличенко В., Кобець В., Семке Н. Способи і методи формування спрямованості на успішну професійну діяльність майбутніх менеджерів у процесі навчання у ЗВО. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2021. №2. С. 125-135.

15. Назарук О.В. Самоефективність як чинник успішності в професійній діяльності фахівців служби відновлення та розвитку інфраструктури. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки»*. 2024. Вип. 27(56). С. 43-59.

16. Носенко Е.Л., Четверик-Бурчак А.Г. Емоційний інтелект як чинник досягнення життєвого успіху : моногр. К. : Вид-во «Освіта України», 2016. 182 с.

17. Нохріна І. Теоретичні аспекти понять «успіх» та «успішність» особистості. *Ввічливість. Humanitas*. 2024. №3. С. 100-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.14>

18. Поліванова О.Є. Взаємозв'язок уявлення про успіх та соціально-психологічних характеристик особистості у сучасній молоді. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Психологія*. 2014. №1099. Вип. 54. С. 19-22.

19. Пророк Н.В. Самоефективність і успішність професійної діяльності. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. С.Д. Максименка*. Т.7. Вип. 22. Житомир : «Вид-во ЖДУ ім. І. Франка», 2010. С. 176-180.

20. Стрижак А.Є. Взаємозв'язок категорій розвитку особистості: успіх, успішність, соціальний успіх, соціальна успішність. *Актуальні проблеми психології*. 2020. Т. 9. Вип. 13. С. 326-338.

21. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003. 376 с.
22. Фурман О. Успішність, успіх і Я-концепція особистості. *Психологія і суспільство*. 2023. №1. С. 191-198.
23. Abuhamdeh S. Investigating the «Flow» Experience: Key Conceptual and Operational Issues. *Frontiers in Psychology*. 2020. Volume 11. Article 158. P. 1-13. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00158>
24. Bandura, A. (1997). Self-Efficacy: The Exercise of Control. New York : W.H. Freeman, 1997. 604 p.
25. Fredrickson B.L. The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. *American Psychologist*. 2001. Volume 56. Issue 3. P. 218-226. DOI: <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.218>

References

1. Averianova, A. (2017). Profesiyniy uspikh yak osnova samorealizatsii osobystosti [Professional success as the basis for personal fulfillment]. *Naukovyi visnyk MNU imeni V.O.Sukhomlynskooho, Psykholohichni nauky*, №1 (17), S.7-12. [in Ukrainian].
2. Balakhtar, V. (2018). Samoefektyvnist yak indykator stanovlennia osobystosti fakhivtsia z sotsialnoi roboty [Self-efficacy as an indicator of the development of a social work professional's personality]. *Molodyi vchenyi. Psykholohichni nauky*, №9 (61), S.165-170. [in Ukrainian].
3. Ball, H. (2016). Uspishnist obdarovanoi liudyny u konteksti yii vzaemodii iz sotsiokulturnym seredovyshchem [The success of a gifted person in the context of their interaction with the sociocultural environment]. *Psykholohiia osobystosti*. T.7, №1, S.5-15. [in Ukrainian].
4. Bekh, I.D. (2015). Vybrani naukovi pratsi. Vykhovannia osobystosti [Selected scientific works. Personality development]: u 2 t. T. 1. Chernivtsi: Bukrek, 840 s. [in Ukrainian].
5. Bondarchuk, O.I. (2013). Genderni osoblyvosti samoefektyvnosti kerivnykiv osvitnikh orhanizatsii u konteksti rozvytku orhanizatsiinoi kultury [Gender characteristics of the self-efficacy of educational organization leaders in the context of organizational culture development]. *Aktualni problemy psykholohii: zb. naukovykh prats Instytutu psykholohii imeni H.S.Kostiuka NAPN Ukrainy, T.1, Orhanizatsiina psykholohiia. Ekonomichna psykholohiia. Sotsialna psykholohiia / za red. S.D.Maksymenka, L.M.Karamushky, Vyp. 39, C.7-11. [in Ukrainian].*
6. Borovynska, I.Ie. (2017). Do psykholohichnoho rozuminnia poniat «uspikh», «uspishnist», «zhyttievyi uspikh», «zhyttieva uspishnist» [Towards a psychological understanding of the concepts of “success,” “achievement,” “life success,” and “life achievement”]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu. Serii: Psykholohichni nauky, Vyp. 3(2), S.142-148. [in Ukrainian].*
7. Vovk, O.M. (2010). Samoefektyvnist: sutnist, struktura ta osoblyvosti rozvytku v studentskomu vitsi [Self-efficacy: essence, structure, and characteristics of development in student age]. *Visnyk psykholohii i sotsialnoi pedahohiky, Zbirnyk nauk. prats Instytutu psykholohii i sotsialnoi pedahohiky Kyivskoho universytetu imeni Borysa Hrinchenka, Vypusk 3. URL: http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._- Випуск_3 [in Ukrainian].*
8. Hovorun, T.V., Kikinezhdii, O.M. (2024). Genderna psykholohiia [Gender psychology]: navch. posib. K.: Akademiia, 308 s. [in Ukrainian].

9. Humeniuk, H.V. (2019). Psykhofiziologichni chynnyky rozvytku profesiinoho samozdiisnennia vchenykh [Psychophysiological factors in the development of professional self-realization among scientists]. Psykhologichni tekhnologii efektyvnoho funktsionuvannia ta rozvytku osobystosti: monohrafiia / za red.: S.D.Maksymenka, S.B.Kuzikovoi, V.L.Zlyvkova. Sumy: Vyd-vo SumDPU imeni A.S.Makarenka, S.270-194. [in Ukrainian].

10. Datsenko, O.A. (2022). Psykhologichniy analiz kontseptu «uspishnist» [Psychological analysis of the concept of “success”]. Vcheni zapysky TNU imeni V.I.Vernadskoho. Serii: Psykhologhiia, 34(73), S.9-14. DOI <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2022.5/02> [in Ukrainian].

11. Kredentser, O. (2023). Profesiina samoefektyvnist ta yii rol u zabezpechenni psykhologichnoho zdorovia personalu osvityvnykh orhanizatsii v umovakh viiny ta povoiennoho vidrodzhennia: teoretychnyi analiz problemy [Professional self-efficacy and its role in ensuring the psychological health of educational organization staff in conditions of war and post-war recovery: a theoretical analysis of the problem]. Orhanizatsiina psykhologhiia. Ekonomichna psykhologhiia, 29(2-3), S.52-64. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2023.2.29.5> [in Ukrainian].

12. Liderstvo ta komunikatsii v orhanizatsii [Leadership and communication in an organization] (2024): navchalnyi posibnyk / uporiadnyky: N.Ia.Mykhalitska, M.R.Iatsyk. Lviv: Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 512 s. [in Ukrainian].

13. Liakhovets, L.O. (2006). Osobystisna skladova uspishnosti profesiinoy diialnosti praktychnoho psykholoha [The personal component of success in the professional activity of a practical psychologist]. Aktualni problemy psykholohii, Zbirnyk naukovykh prats Instytutu psykholohii im. H.S.Kostiuka APN Ukrainy / Za red. S.D.Maksymenka, L.M.Karamushky, T. I, Ch. 17, S.123-127. [in Ukrainian].

14. Mykhailychenko, V., Kobets, V., Semke, N. (2021). Cposoby i metody formuvannia spriamovanosti na uspishnu profesiinu diialnist maibutnykh menedzheriv u protsesi navchannia u ZVO [Ways and methods of forming a focus on successful professional activity of future managers in the process of training at higher education institutions]. Teoria i praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy, №2, S.125-135. [in Ukrainian].

15. Nazaruk, O.V. (2024). Samoefektyvnist yak chynnyk uspishnosti v profesiinii diialnosti fakhivtsiv sluzhby vidnovlennia ta rozvytku infrastruktury [Self-efficacy as a factor of success in the professional activities of infrastructure restoration and development specialists]. Visnyk pisladyplomnoi osvity, Serii «Sotsialni ta povedinkovi nauky», Vyp. 27(56), S.43-59. [in Ukrainian].

16. Nosenko, E.L., Chetveryk-Burchak, A.H. (2016). Emotsiinyi intelekt yak chynnyk dosiahnennia zhyttievoho uspihku [Emotional intelligence as a factor in achieving success in life]: monohr. K.: Vyd-vo «Osvita Ukrainy», 182 s. [in Ukrainian].

17. Nokhrina, I. (2024). Teoretychni aspekty poniat «uspikh» ta «uspishnist» osobystosti [Theoretical aspects of the concepts of “success” and “achievement” of an individual]. Vvichlyvist. Humanitas, №3, S.100-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.14> [in Ukrainian].

18. Polivanova, O.Ie. (2014). Vzaiemozviazok uaviennia pro uspih ta sotsialno-psykhologichnykh kharakterystyk osobystosti u suchasnyy molodi [The relationship between perceptions of success and socio-psychological characteristics of personality in contemporary youth]. Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N.Karazina. Serii: Psykhologhiia, №1099, Vyp. 54, S.19-22. [in Ukrainian].

19. Prorok, N.V. (2010). Samoefektyvnist i uspishnist profesiinoy diialnosti [Self-efficacy and success in professional activity]. Aktualni problemy psykholohii: zbirnyk naukovykh prats Instytutu psykholohii im. H.S.Kostiuka APN Ukrainy / za red. S.D.Maksymenka, T.7, Vyp. 22, Zhytomyr: «Vyd-vo ZhDU im. I.Franka», S.176-180. [in Ukrainian].

20. Stryzhak, A.Ie. (2020). Vzaiemozviazok katehorii rozvytku osobystosti: uspih, uspishnist, sotsialnyi uspih, sotsialna uspishnist [The interconnection between categories of

personal development: success, achievement, social success, social achievement]. Aktualni problemy psykholohii, T. 9, Vyp. 13, S.326-338. [in Ukrainian].

21. Tytarenko, T.M. (2009). Suchasna psykholohiia osobystosti [Modern personality psychology]. K.: Marych, 232 s. [in Ukrainian].

22. Furman, O. (2023). Uspishnist, uspikh i Ya-kontsepsiia osobystosti [Success, achievement and self-concept]. Psykholohiia i suspilstvo, №1, S.191-198. [in Ukrainian].

23. Abuhamedh, S. (2020). Investigating the «Flow» Experience: Key Conceptual and Operational Issues. Frontiers in Psychology, Volume 11, Article 158, P.1-13. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00158>

24. Bandura, A. (1997). Self-Efficacy: The Exercise of Control. New York: W.H. Freeman, 604 p.

25. Fredrickson, B.L. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. American Psychologist, Volume 56, Issue 3, P.218-226. DOI: <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.218>